

**Thomas Blanke / Edgar Rose / Herman
Voogsgeerd / Wijnand Zondag (eds.) Recasting
Worker Involvement? Recent trends in
information, consultation and co-determination
of worker representatives in a Europeanized
Arena.
Kluwer, Deventer, 2009**

Gazdasági és pénzügyi válságok idején a nagy szakszervezeti hagyományokkal és erős érdekképviseleti rendszerrel rendelkező országokban szükségszerűen még inkább előtérbe kerül a munkavállalói kollektív érdekképviseletek szerepe. Bár az elemzett kötet tanulmányai még a válság kitörését megelőzően vagy annak kezdetekor keletkeztek, de aktualitásukat fokozta a válság nyomán a munkavállalókra és érdekképviseleteikre nehezedő nyomás. 2008. júniusában a hollandiai Groningenben konferenciát rendeztek, melynek témája elsősorban a holland és német munkavállalói érdekképviseletek helyzete, valamint a téma európai szintű fejleményei voltak. A konferencia alapjául a holland groningen-i és a német oldenburg-i Carl von Ossietzky egyetem együttműködése szolgált. A rendezvényen elhangzott előadások írásos változatai képezik a bemutatandó kötet anyagát. A konferencia kitalálásában és a kötet megjelentetésében a szerkesztők mellett nagy szerepe volt Filip Dorsssemont-nak, a louvain-i katolikus egyetem oktatójának is.

A kötetben elsősorban holland és német egyetemi oktatók és gyakorlati szakemberek elemzik a kollektív érdekképviseleti szervek szerepét és jogait az Európai Unió irányelvek tükrében. A címben megjelenő „recast” kifejezés a szerzők szándéka szerint az Európai Üzemi Tanácsról szóló 94/45/EK irányelv közelmúltban befejeződött és az információról és konzultációról szóló 2002/14/EK irányelv megkezdett felülvizsgálatára vonatkozik. Az Európai Üzemi Tanácsról szóló 2009/38/EK irányelvet re-cast irányelvnek is hívják. A könyv középpontjában tehát e két irányelv, valamint ezeknek a német és holland kollektív munkajogra gyakorolt hatása áll. A kötet vizsgálja a különböző érdekképviseleti szervek, különösen a szakszervezetek és az üzemi tanácsok közötti kapcsolatot is. A szerzők különös figyelmet szentelnek annak a kérdésnek, hogy a munkavállalók kollektív jogai hogyan és mennyiben érvényesülnek a vállalatok átszervezése esetén és az adatvédelem terén.

A kötet három részre tagolódik. Az első rész a kollektív érdekképviseleti szervek általános szerepére koncentrál. Ez a rész arra a kérdésre keresi a választ, hogy a szakszervezetek és az üzemi tanácsok milyen szerepet töltenek be a munkavállaló képviselőjében és milyen jogokkal rendelkeznek. Holland, német és francia példán keresztül elemzésre kerül, hogy a szakszervezetek és az üzemi tanácsok hogyan osztják meg a hatásköreiket egymás között. A tanulmányból kitűnik, hogy az ún. „kétcsatornás” érdekképviselet esetén a különböző szervek jogainak és működésének elhatárolása egyik államban sem mentes

a konfliktusoktól. Az olvasó áttekintést kap arról is, hogy az Európai Unió egyes tagállamaiban a munkavállalói érdekképviseletek inkább egy- vagy kétcsatornásnak tekinthetők. A kötet második nagy részében a német és holland érdekképviseleti rendszereket két problémára koncentrálnak vizsgálják a szerzők. Egyrészt azt veszik górcső alá, hogy a munkáltató nagyszabású átalakítása, így különösen kiszervezés és létszámcsökkentés esetén milyen jogai vannak a kollektív érdekképviseleteknek. Másrészt arra koncentrálnak a tanulmányok, hogy a munkavállalói képviselőknek mekkora befolyásuk van a munkavállalók adatainak védelmére. A kötet harmadik tematikus része a jövő felé irányul és azt a kérdést teszi fel, hogy akár az Európai Unió szintjén, akár a határokon átnyúló együttműködés eredményeként milyen fejlődési lehetőségei vannak a munkavállalói érdekképviseleti szervezeteknek. Ezen belül elemzés tárgyát képezi az Európai Üzemi Tanácsról szóló új irányelv, valamint a régi irányelv gyakorlati tapasztalatai. Megvizsgálásra kerül az információról és konzultációról szóló irányelv, valamint a határokon átnyúló munkavállalói részvétel holland tapasztalatai. Zárszóként Thomas Blanke és Wijnand Zondag vonják le a kollektív érdekképviseletek működésének tapasztalatait. Blanke hangsúlyozza, hogy bár a válság miatt a kollektív érdekképviseletek jogai továbbfejlesztésének ötlete háttérbe szorult, mégis optimista következtetésre jut, mely szerint a további Európai Unió szintű együttműködés és egységesítés feltartóztathatatlan, még akkor is, ha a piac által indikált visszaesések ebben a folyamatban rendszeresen visszatérőek.

A bemutatott konferenciakötet remekül kiemeli a kollektív munkajog néhány Európai Unió vonatkozással rendelkező, problematikus és aktuális területét. Konferenciakötet révén nyilván a könyv nem teljesen egységes szerkezetű, azonban a szerkesztők jól csoportosították a tanulmányokat bizonyos hívószavak és témakörök köré. Az Európai Unió kollektív munkajoggal kapcsolatos irányelveit és azoknak néhány nyugati ország jogára gyakorolt hatását kiválóan elemzi a könyv. A szerzőgárda megválasztása is szerencsés volt, hiszen elsősorban egyetemi oktatók jegyzik a tanulmányokat, de vannak gyakorlati szakemberek is, akiknek másfajta rálátása teljesebbé teszi az adott téma kifejtését. A könyv mindenképpen ajánlható azoknak, akik az Európai Unió kollektív munkajogi szabályozásáról és annak tagállami hatásáról szeretnének mélyebb ismereteket szerezni.

Kovács Erika